divendres, 10 de març de 2023

La Mequinensa de Jesús Moncada, en una exposició a la UdL

Amb fotografies del poble vell i els seus habitants realitzades per l'escriptor als anys 70

Una de les fotos de Jesús Moncada que es poden veure a l'exposició. FOTO: UdL

Mequinensa! Fotografies de Jesús Moncada, és l'exposició que fins el proper 28 d'abril es pot veure a la Sala d'exposicions del Centre de Cultures i Cooperació Transfronterera de la Universitat de Lleida (UdL). La mostra, que va ser produïda al 2014 pel Museu Etnològic de Barcelona en col·laboració amb l'Ajuntament de Mequinensa, presenta 36 fotografies que l'escriptor Jesús Moncada i Estruga [https://www.jesusmoncada.cat/] (Mequinensa 1941-Barcelona 2005) va realitzar del seu poble a inicis del anys 70, just abans que les aigües del pantà de Riba-roja aneguessin la major part del casc urbà i les terres més fèrtils.

Les imatges en blanc i negre recorren diferents indrets del poble vell, escenari principal de la seua obra literària, l'inici dels enderrocs de les cases, així com la vida quotidiana dels seus habitants. Escenes al bar, al mercat, jornades de caça o retrats dels veïns que s'acompanyen de textos de Moncada, com ara de la seua primera i més emblemàtica novel·la, *Camí de Sirga* o del recull d'articles *Cabories estivals i altres proses volanderes*.

A banda de la seua faceta literària, Jesus Moncada, també conreà la pintura i la fotografia. Pel que fa a la pintura, tres olis sobre paper [http://www.fce.udl.cat/fonsart/txt/planta1/jesusmoncada.html] realitzats per l'escriptor formen part del Fons d'Art Jesús Mauri de la Facultat d'Educació, Psicologia i Treball Social de la UdL. Quant a la fotografia, una mostra n'és aquesta exposició, on l'autor retrata la història del seu poble i en testimonia el seu paisatge i la seua quotidianitat, en un moment tràgic pels seus habitants que veurien en poc temps desaparèixer no només aquell indret, sinó també els seus records i una manera de viure.

Les imatges guarden una estreta relació sobretot amb *Camí de Sirga* (1988), on l'autor evoca amb precisió històrica i un llenguatge viu la història dels últims cents anys d'un poble condemnat a la desaparició a través de la vida i els records de diferents personatges. La novel·la, traduïda a una vintena d'idiomes, va obtenir els premis Joan Crexells, Fundació d'Amics de les Arts i de les Lletres de Sabadell, Nacional de la Crítica, Ciutat de Barcelona, Crítica Serra d'Or, així com finalista del Nacional de Literatura.

Alguns dels seus textos, com ara aquest: *"Poc abans del tancament de les comportes del pantà de Riba-roja, la pluja va despenjar-se amb violència sobre la vila demolida i deserta. Les barrancades de la serra del Castell es precipitaren amb fúria sobre els molls, trencaren les amarres podrides del cementiri dels llaüts i els dispersaren. A la deriva en un Ebre furiós que havia oblidat els solcs de les quilles i la cadència de les vogades, van sotsobrar per colls i pedrets",* els trobarem a l'exposició.